

ficientă pentru trebuințele lui și nu poate să-l mântuească. Alegeți-vă dar. Sau le veți respinge pe toate ca insuficiente și înșelătoare, și necăutând nimic mai bun, fiindcă omul n'ar putea inventa nimic mai bun, veți lăsa la dispoziția întâmplării, la capriciul temperamentului sau al opiniei viața voastră morală și soarta voastră în viitor. Sau veți adopta pe cealaltă religie, pe care unii o tratează drept nebunie. Ea vă face sfinți și curați, fără pază în mijlocul unei generațiuni perverse, uniți cu Dumnezeu prin iubire și cu frații noștri prin dragoste, neobosiți pentru bine, fericiți de a trăi, fericiți să muriți: După aceea vi se va spune că religia aceasta este falsă.

Până atunci ea însă a restabilit în voi chipul lui Dumnezeu, a stabilit din nou raporturile voastre primitive cu această ființă mare, și va pus în stare de a gusta viața și fericirea cerurilor. Prin ea ați devenit astfel de oameni încât e imposibil ca în ziua de apoi Dumnezeu să nu vă primească ca pe niște copii ai lui și să nu vă facă părtași ai mării sale. Sunteți făcuți pentru paradis, paradisul a început de aici pentru voi, căci voi iubiți. Așa dar religia aceasta a făcut ceea ce și propune orice religie și ceea ce niciuna n'a realizat. Si totuș e falsă! Și ce-ar fi făcut mai mult dacă ar fi fost adevărată?

Sau mai degrabă, nu vedeți, că aceasta e o dovadă eclatantă de adevărul ei? Nu vedeți că-i imposibil ca o religie care conduce la Dumnezeu să nu fi eșit dela Dumnezeu și că absurditatea stă mai ales în a presupune că puteți fi regenerați printr'o minciună?

Acum ca și înainte nu veți înțelege totul în doctrinele Evangheliei. În aparență trebuie să vă mântuiți prin locurile, pe care nu le înțelegeți. E un rău? Nu sunteți mântuiți cu aceasta? Aveți să cereți cont lui Dumnezeu despre un rest de întunec, care nu vă aduce nici-o vătămare, când, pentru tot ce e esențial și vă trebuie neapărat, vă dă lumină? Primii discipoli a-i lui Iisus, oameni fără cultură și fără știință au primit adevăruri, pe care nu le înțelegeau. Ignoranța unora, știința altora, deopotrivă de ignoranți, au fost folositoare. Faceți ca ignoranții și savanții. Imbrățișați cu iubire aceste adevăruri care nu vi s'au suit niciodată la inimă și care vă vor mântui. Nu pierdeți în discuții deșarte un timp, care se scurge, și care vă târăște în lumina mângâietoare sau grozavă a eternității. Grăbiți-vă să deveniți sfinți și să fiți mântuiți. Iubiți mai întâi și veți cunoaște într'o zi. Domnul Hristos să vă pregătească pentru epoca aceasta de lumină odihnă și fericire!...

DIM. I. CORNILESCU

„UN CUVÂNT LA TIMP“

Acesta este titlul unei mici broșure tipărită de „*societatea ortodoxă națională a femeilor române*“ din București.

Se dă alarma asupra pericolului ce prezintă pentru noi propaganda catolică, care în timpul din urmă a luat un avânt considerabil.

În adevăr catolicismul câștigă în țara noastră teren an cu an mai mult chiar

ca în țările Africe și ale Asiei, față de niște religii înapoiate.

În Transilvania nu câștigă teren; nici în celelalte țări ortodoxe nu câștigă atât de mult ca la noi.

În ultimele decenii catolicii și protestanții au putut deschide în țara noastră școli în toate orașele mari și importante din țară; în total 57 de

școli confesionale catolice și protestante ¹⁾.

Nu știu dacă în Japonia sau India catolicii pot face progrese mari ca la noi în timp relativ scurt.

Odinioară, după căderea Constantinopolului influența grecească în Principatele române a fost mai puternică.

Tot așa astăzi după lovitura, ce s'a dat catolicismului în Franța, ne este dat nouă să suferim și mai mult influența Iezuiților în România.

Observând cineva atâta progres ar putea crede că noi n'avem o religie bună, adevărată, folositoare etc., și că cum am avut nevoie de unele adevăruri științifice, tot așa am avut nevoie și de adevărurile religioase-morale, că adică religiunea noastră nu ne-ar mulțumi îndeajuns.

«Nepăsarea noastră» este socotită cu drept cuvânt *cauza* «că acțiunea de propagandă a papistașilor a luat proporțiile unei calamități, care amenința să smulgă din rădăcină arborile credinței noastre strămoșești».

Când spunem însă două vorbe: «nepăsarea noastră» spunem prea puțin. Trebuie spus ceva mai mult, mai lămurit.

Cauza este *felul* cum este organizată biserica catolică, *tactica* ei de luptă, pregătirea personalului ei, a misionarilor și mijloacele ce li se pun la îndemână acestora pentru a cuceri, a câștiga noi prozești în țările necatolice.

Când spunem «nepăsarea noastră» trebuie să specificăm *a cui* dintre noi.

Pentru a înțelege mai ușor să dăm câteva exemple.

¹⁾ Bucu. ești. 17 școli de băieți și de fete, T.-Severin 2, C.-Lung 1, Ploești 4; Azuga 1, Bușteni 1, Câmpina 1, Sinaia 1, Sulina 1, R.-Vâlcea 2, Giurgiu 1, Pitești 2, Brăila 5, Buzău 1, Constanța 1, Galați 5, Târgoviște 1, Craiova 4, Cafat 1, T.-Jiu 1, Iași 4. Total 57.

Art. 38 din legea clerului mirean de la 1893 obligă pe preot a predă învățământul religios în școlile primare.

Sunt atâtea preoți tineri care pot îndeplini obligațiunea pusă prin acest articol. Să mi se arate în care școală primară din țară s'a aplicat acest articol dela 1894 până azi.

Ceva mai mult, sunt cazuri unde preoților catolici nu numai că li se permite să predea învățământul religios elevilor care frecventează școala primară a statului, dar li se dă încă leafă din budgetul statului. Vom cita școala din comuna Caramurat, județul Constanța.

Catolicii au seminarii în care își pregătesc preoții și misionarii lor.

În timpul lui Cuza era un seminar la Iași; Acum au și în București.

Au deplină putere asupra conducerii lor. Ministerul de Culte și Instrucție nu poate numi măcar un pedagog. Sbuciumările politice ce au loc cu schimbarea guvernelor țării, pe ei nu-i atinge.

Noi aveam opt seminarii, câte unul pe lângă fiecare eparhie. Ce bune erau! cunosc câți-va pensionari care au servit unii la poștă, alții în alte ramuri administrative ale statului.

Toți slujbași buni, pregătiți de acele seminarii în vremea când n'aveam liceele și gimnaziile de azi.

La 1894 s'au desființat seminariile dela episcopii, rămânând numai două: centralul din București și seminarul Veniamin din Iași.

Simțindu-se lipsă de preoți s'au mai înființat două: Galați și Bistrița (Râmnicu-Vâlcea).

Ambele n'au localuri proprii, nici mobilier, nici personal administrativ suficient.

Altfel stau lucrurile la catolici, deo-

sebita atențiune dau ei pregătirii viitorilor preoți-misionari.

«Nimeni nu poate servi la doi stăpâni zice sf. Evanghelie. Clerul de mir însă la noi *prin lege* are 2 stăpâni: Episcopul respectiv și Ministerul de culte. Episcopul cu Protopop și Revisorul Eecleziastic; iar Ministerul cu Defenzori, prefecti, primari, epitropi și toți politicianii, arendași sau proprietari.

Deci o administrație *bisericească* incompletă și rău plătită și alta *civilă* și fără nici-o chemare specială în cele bisericesti.

In fața acestei situații preoții de mir fac ce pot, ce știu sau cum îi taie capul după împrejurări.

De ce ar fi ei mai conștiincioși de cât cei din fruntea țării sau din fruntea Bisericii ?!

N'am un cuvânt propriu să caracterizez starea bisericii noastre. Zicem: *Biserica autocefală ortodoxă-română*, și s'ar înțelege că este o asociație o *personalitate juridică*, însă nu este așa căci n'are un *patrimoniu* nici drepturi dar nici bunuri.

Capul bisericii prin lege este Sinodul, care are 4 atribuțiuni: dogmatică, administrativă, învățătoarească și legislativă. *De fapt* n'are niciuna. Sinodul n'are dreptul să-și facă *budgetul* său de venituri și cheltueli și asta înseamnă că nu se gândește nici la drepturi nici la *datoriile* sale, care stau în strânsă legătură cu exercițiul bugetar.

«Prin «secularizare» biserica noastră a fost spoliată nu numai de averi, dar, ceiace e mai rău, de atunci încoace, sistematic ea a fost spoliată de patrimoniul în cecece privește exercițiul drepturilor, necesar oricărei persoane morale juridice recunoscute. De aci a-

ceastă stare de *inereție*, care domnește în viața noastră bisericească.

Rezultatul îl vedem: complet indiferentism religios și la orașe și la sate. Bisericile stau goale. Numai la sărbătorile mari, când se face paradă mai vine lumea la biserică.

Dar, mă rog, toate bune, a *cui* este vina; cine încurcă lucrurile în biserica noastră și face atâta turburare și răutate?

— Politica. Da, Politica. Dar cine face politică?

Domnii, bărbații, rudele sau prietenii *ai Doamnelor*, care fac parte din «*societatea ortodoxă națională a femeilor române*».

Doamnelor, Vă rog, interveniți pe lângă bărbații d-voastră și pe lângă prietenii bărbaților d-v., care sunt oamenii de Stat sau fac politică înaltă în țara noastră și câștigațiile simpatia pentru biserica ortodoxă română.

Făceți-i să înțeleagă că loviturile ce se dau bisericii noastre sunt de folos propagandei catolice și dușmanilor țării noastre.

Seara și dimineața, vă rog să le citiți cele 16 pagini din broșurica dumneavoastră în care se cuprinde adevărul adevărat, bine și frumos redat.

ECOR. G. V. NICULESCU
Post Scriptum. Este bună măsura și anume „deschiderea unor școli în care să se cultive sentimentele de iubire pentru neamul și credința noastră“. Inșă aceasta este o măsură secundară. Se impune o măsură generală. Să se dea bisericii noastre personalitatea ei juridică, „libertate de acțiune, organizare pe bazele ei canonice și evangheliste și toate acestea vor aduce întărirea generală a ei. Cu armate nedisciplinate și neechipate nu se câștigă războiul.

Armata noastră are 5 corpuri cu alelor subdiviziuni însă un singur *Stat major*

central, compus din militarii cei mai aleși nu din civili, care nu pricep nimic în ale milităriei.

Preoții ieziți sunt organizați militarește. Răspândiți în toată lumea, se conduc dela *Roma*.

Autocefalia bisericeii noastre nu este alt ceva de fapt decât aservirea ei *politicianizmului*, în numele Statului, nu statului cum se scrie.

Ei bine cu această stare nu mai merge.

Eccl. G. V. NICULESCU

PĂSTORUL ȘI OILE

IOAN X II—16

Evangelia se adresează câte puțin la toată lumea, preoților și enoriașilor. Preotul și enoriașii formează, ca să zic așa, o singură familie; preotul reprezintă pe părintele, enoriașii pe copiii; sau mai bine, după evanghelie, întreaga parohie închipuește un staul: preotul este păstorul și enoriașii sunt oile, căci evangelia ne dă adevăratul înțeles al păstorului și al oilor.

Să vorbim în primul rând de păstor.

Ce face mai întâiu un păstor care are grije d'o turmă, d'un staul? Înainte de toate el caută să cunoască bine oile ce-i sunt încredințate; caută să cunoască numărul oilor, caută să cunoască starea, condițiunea turmei ce-i s'a dat să pască, ca să orânduiască în consecința.

Nemulțumit de aceasta, el pune toată îngrijirea ca oile sale să pască bine, căci sarcina păstorului este prea importantă, el veghează pe lângă acestea ca fiecare oaie să nu se depărteze de turmă; și dacă, cu toate îngrijirile sale, vreuna s'ar depărta și s'ar rătăci, bunul păstor se duce în grabă în căutarea ei, și nu se odihnește până ce nu o găsește și-o aduce la târlă. În fine, bunul păstor veghiază totdeauna la apărarea turmei sale, cu deosebire în momentul pericolului; și, când vede lupul venind, el își expune viața sa pentru a scăpa pe aceea a oilor. Iată calitățile bunului păstor, despre care vorbește evangelia.

Unii își închipuiesc că viață cea mai tihnită este viață de preot. Mănâncă bine, se zice, bea încă mai bine, are împrejurul lui oameni cari îl servesc bine, bani cu înbelșugare, n'are nici griji nici necazuri; cine este mai fericit decât el? Astfel gândesc unii cari se opresc la aparențe. Sunt poate unii preoți cari au mijlocul d'a-și petrece bine viața și care profit de aceasta, dar ce rău găsiți cu aceasta? Dar câți împovărați de o grea familie în parohii sărace, abea au cu ce trăi? Ar

trebui ca cineva să se dea pe față și să bage de seamă, că apropo de veniturile preotului, n'ar strică să o lase mai jos! A zice ca preoții n'au preocupării nici necazuri, este ceva de lăsat la o parte; păstorul n'are timp să doarmă liniștit somnul său. Dar să nu ne perdem vremea cu asemenea absurdități. Evangelia ne înfățișează portretul adevăratului păstor.

După evanghelie nu trebuie nici de cum ca preotul să știe dacă enoriașii săi sunt bogați sau săraci; dacă printre ei sunt învățați sau nu; dacă acesta e un bun plugar, celalt un îndemânat artist; dacă cineva face sau nu mari afaceri în parohie. Preotul trebuie să cunoască cum cineva este în parohia sa sub raportul credinței, dacă cineva răspândește în parohie erori, rele jurnale vătămătoare liniștei sociale; dacă sunt în parohie oameni care, nemulțumiți d'a fi numai ei răi, lucrează d'a târî și pe alții în rău; cum sunt păzite legile lui Dumnezeu și ale Bisericeii; dacă sfintele taine sunt cercetate sau nu. Aceasta este ceea ce preotul are trebuință să știe. Rațiunea pentru aceasta este lămurită; căci, precum părintele are trebuință să cunoască caracterul, înclinațiunea, tendințele copiilor; asemenea preotul e dator să cunoască bine pe enoriașii săi, pentru a orându-i bine viața lor. În fine, este o îndatorire pentru preot, d'a pregăti o hrană folositoare enoriașilor săi; astfel el este ținut d'a explica evangeliile tuturor duminicilor, și când poate să găsească alți preoți, mai ales cu prilejul conferințelor pastorale, care să împartă poporului său pâinea cuvântului divin; într'un cuvânt d'a face astfel, pe cât atârână de el, ca poporului său să nu-i fie lipsit mijlocul da se apropiă de sfintele taine. Când a făcut toate acestea, el nu poate încă să doarmă liniștit, ci trebuie să vegheze ca nici-o oaie să nu se depărteze; și dacă, cu toate îngrijirile sale